

بررسی دکوپاژ و جلوه‌های ویژه سینمایی در شاهنامه فردوسی

فاطمه نژادنیلی

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد واحد جامع شوشتر

چکیده

دکوپاژ یا تقطیع سینمایی نقشه گام به گام فیلمساز برای تولید یک اثر سینمایی یا تلویزیونی و جلوه‌های ویژه سینمایی بازآفرینی و بازسازی صحنه‌های غیرواقعی یا غیرممکن در روند تولید اثر است. شاهنامه فردوسی به دلیل وجود داستان‌های پرکشش، پرمحتوا و سراسر تصویر دارای ظرفیت‌های گسترده‌ای برای بهره‌برداری در حوزه تولیدات سینمایی و نمایشی است. نگارنده بر آن است تا با تعریف مبانی و مفاهیم پایه در مبحث دکوپاژ و جلوه‌های ویژه همچنین استخراج داستان‌های مشهور در هر یک از بخش‌های اساطیری، پهلوانی و تاریخی شاهنامه و انطباق ابیات بر تقطیع سینمایی بپردازد و هر مصرع یا بیت را چونان یک نمای تصویری و توصیف‌نبردها و خرق‌عادت در آثار حماسی و پهلوانی را به منزله جلوه‌های ویژه‌ای که در جهان سینما قابلیت بازآفرینی عینی خواهند داشت، بررسی نماید. تجزیه و تحلیل داستان‌های مذکور و برهم‌گذاری تصویرسازی‌های فردوسی بر نماهای تعریف‌شده در ساختار فیلمنامه‌های مدرن، توانایی ذاتی شاهنامه را در باززایی و تطبیق خود با عصر حاضر به دلیل وجود سراینده‌ای خلاق و تصویرساز به رخ کشیده و فردوسی را در جایگاه یک سینماگر و با ذهنی سینمایی خواهد نشانید. در پایان، داستان تحلیل و دکوپاژ شده همچون فیلم نامه‌ای کامل، بی‌واسطه غیر و تنها بر مبنای ابیات سروده شده فردوسی برای تبدیل به یک اثر هنری در قالب‌های گوناگون تصویری اعم از فیلم، سریال، انیمیشن (پویانمایی)، بازی‌های رایانه‌ای و مانند آن خواهد بود و در عین حال هر دو جنبه فرم و محتوا را در یک اثر شاخص پاسخگو است.

واژه‌های کلیدی: شاهنامه، دکوپاژ، جلوه‌های ویژه، نما، دوربین.

مطالعات هنر و فرهنگ

دوره ۳، شماره ۱، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۱۸-۱